

Årsmelding 2019 for Fåberg og Lillehammer historielag

1 Årsmøtet 2019

Årsmøtet ble holdt på Betel i Rudsbygd søndag 3. mars 2019, kl. 1600. Leder Grethe Borgen ønsket 32 frammøtte velkommen. De fleste årsmøtedokumentene var gjengitt i medlemsbladet *Nytt om gammelt* nr. 1/19. Etter forslag fra revisor godkjente årsmøtet et endret 2018-regnskap. Ellers ble vedtakene som foreslått av styre og valgkomite. Under kaffen etter årsmøtet fortalte Haldis Tunset om Rudsbygd før og nå.

2 Tillitsvalgte 2019

Etter årsmøtet 2019 har disse hatt årsmøtevalgte verv:

Styret konstituert etter årsmøtet 3. mars

Leder:	Grethe Borgen, 2018-2019
Styremedlemmer:	Mikael Finsveen (nestleder), 2018-2019 Anette Røsjorde (sekretær), 2019 Jostein Valved (kasserer), 2019-2020 Reidar Bostad, 2019-2020
Varamedlemmer:	Eystein Brandt, 2019 Aud Hulberg, 2019

Andre tillitsvalgte (alle valgt for 1 år):

Revisor:	Per Erik Engebregtsen
Vararevisor:	Anne Karin Lunke
Valgkomite:	Thorstein Hernes, Einar Rindal og Eldrid Vasslid.

Styret har i 2019 hatt 10 styremøter og behandlet 73 saker.

3 Bok og medlemsblad

Årbok nr. 38 ble lansert 3. november 2019 på Lillehammer kirkesenter med ca 150 tilstede.

Jon Thorsrud sa fra seg arbeidet som forlegger etter å ha gjort det i alle år siden historielaget begynte å gi ut årbok (årbøkene 1-37). Historielaget har inngått avtale med ny forlegger, Ring Design ved Ingunn Framgården, som har tatt på seg å utforme årboka. I årbokredaksjonen er Live Sætre, Geir Linberg, Rønnaug Hovhaugholen, Jorun Krukhoug Kilvær, Halgrim Øistad og Jørgen Skaug. Ivar Olstad har lest korrektur, og Grethe Borgen og Kari Brennum har også i år laget register til årboka.

Vegard Gundersen har overtatt utforminga av medlemsbladet **Nytt om gammelt** etter Jon Thorsrud. *Nytt om gammelt* ble sendt til alle medlemmer i februar, mai og august 2019.

4 Representasjon

Historielaget var representert med tre styremedlemmer på årsmøtet og feiringa av Gudbrandsdal historielag si 100-årsmarkering i Vågå 4. mai 2019. Jostein Valved deltok som eneste delegat fra Innlandet på landsmøtet til Landslaget for lokalhistorie i Alta 24.-26. mai. Historielaget vårt ble 29. oktober invitert med på en samling for alle historielagene på Hedmarken i Garveriet på Moelv. Lederen møtte og fikk interessante orienteringer om drifta av de ulike lagene.

5 Turer

Lørdag 2. juni var det busstur med historielaget. Turen gikk i fint vær med 47 påmeldte deltakere. Turen gikk gjennom Gausdal mot Espedalen og Skåbu. Ola Fyksen var guide gjennom Vestre Gausdal og delte kunnskap om garder og folk, historier og sagn. Ved Helvete fikk vi kaffe og kake, og

orientering og omvisning i jettegrytene ved Odd Midtlin. Videre til Espedalen fjellkirke. Rolf Megrund gav en fin orientering om gruehistorien og livet i Espedalen. På Ruten fjellstue fikk vi varm lunsj før vi dro videre Skåbu og til Vinstra. Ved Kamfossen inviterte Unni Bøyum Kluge oss inn i Bakkestugu som er landets siste bebodde husmannsplass. Turen hjem gikk langs E6, der både Jostein og Aud grep mikrofonen med informasjon om stedene vi passerte. Som tidligere historielags-turer ga også denne turen et vesentlig påfyll av lokalhistorisk kunnskap og opplevelser, samt et trivelig sosialt samvær.

Høstturen gikk med buss til Moelv 20. oktober. Det var 49 deltakere. Roger Andreassen møtte oss i Ringsaker kirke. Vi fikk en orientering om kirken og en liten orgelkonsert. Han fulgte oss på resten av turen som lokal guide i Ringsaker. På Garveriet ga Harald Sunde en orientering og omvisning i Ringsaker Historielag sitt krigshistoriske formidlingssenter. På veien hjem stoppet vi ved Tolvsteinene før vi etter en rundtur i Ringsaker fikk lunsj på restauranten Punktum på Nedre Berg gård. Roger ga hele tiden utfyllende og spennende informasjon om steder vi passerte på veien

6 Lokalhistoriske seminar

I samarbeid med høgskolen i Innlandet ble det arrangert 8 lokalhistoriske seminar i Litteraturhuset/Lillehammer bibliotek i 2019. Disse er svært godt besøkt og var i 2019:

- 16.01: Gudmund Moren, Marit Hosar og Helge Sognli: Hvordan skal vi ta vare på lokalhistorie/historie i en moderne tidsalder? (90 deltakere)
- 30.01: Trond Feiring: Lillehammer 1965-2000. Fra industriby til OL-by (90 deltakere)
- 13.02: Tore Pryser: Internerte og flykninger i Lillehammer rundt 1920 (60 deltakere)
- 27.02: Benedicte Ingstad: Arkeologen og Lillehamringen Anne Stine Ingstad (130 deltakere)
- 09.10: Nan B. Skille: Mot og motstand. Med Sigrid Undset på barrikadene (115 deltakere)
- 23.10: Tore Pryser: Filsethene i krig 1940-1945 (68 deltakere)
- 06.11: Ådne Norheim: Personen bak gatenavnet. Hvem skjuler seg bak byens gatenavn? Thorstein Hernes orienterte om regelverket for veg- og gatenavn. (70 deltakere)
- 20.11: Ivar Olstad og Tore Bjørnsgaard: Kvinneportretter i Lillehammer. Gina Borchgrevink og Anine Wollebæk Slaatto. (110 deltakere)

7 Internett, facebook og digitalisering

Historielaget fikk ny internettside i slutten av 2018 og den framstår fra 2019 med ny layout og nye menyer og er mer informativ, oversiktlig og leservennlig. Ansvarlige for internettsiden er Mikael Finsveen (nyheter, fagstoff, informasjon mv.) og Richard Fauskrud (teknisk). Adressen til hjemmesida er <https://www.faberghistorielag.no/>.

Historielaget har også en åpen **facebook-gruppe**, Fåberg og Lillehammer historielag, med ca. 600 følgere. Thorstein Hernes er historielagets facebook-ansvarlig og administrator. I slutten av 2019 var det en gjennomgang av facebook-siden for å forbedre denne som informasjons- og kommunikasjons-plattform. I tillegg har fotogruppa en egen facebook-gruppe, Fåberg og Lillehammer historielag Fotogruppa. Kjetil Rolseth er administrator for denne.

Koordinatfesting av stedsnavn: Historielaget jobber med å få festa lokale stedsnavn, innsamlet på 80-tallet, inn på et digitalt kart, slik at disse blir lettere tilgjengelig for flere. Arbeidet ble påbegynt i 2019 og vil intensiveres i 2020.

8 Bureisingsbruk i Fåberg

I første halvdel av 19-hundretallet ble det rydda og bygd mange bureisingsbruk i Norge, bl.a. for å bremse emigrasjonen. Ei gruppe med Ådne Norheim, Terje Holen, Kari Brennum, Marit Norheim og Mikael Finsveen som de ivrigeste har i 2019 arbeid med å dokumentere bureisingsbrukene i Fåberg. Målet er at historielaget i siste del av 2020 skal gi ut bok om disse bureisingsbrukene.

9 Fotogrupper

Fotogrupper har i 2019 arbeidet videre med innhenting av gamle bilder fra Fåberg og Lillehammer. Bildene systematiseres, kvalitetssikres, skannes og legges inn i et digitalt arkiv. Personer og steder må identifiseres. Bildene lagres digitalt i bilde- og arkiveringsprogrammet «Omeka». Etter at bildene er skannet og lagt inn i programmet med tilgjengelige opplysninger om sted, tid, personer, aktivitet mv. vil disse være tilgjengelige for alle ved å gå inn på historielagets hjemmeside under menyen «Historielagets fotodatabase». Arbeidet med innhenting av bilder vil bli intensivert i 2020 og flere vil etter hvert bli involvert i arbeidet med skanning, identifisering mv. Medlemmer i fotogrupper er Vegard Gundersen, Mikael Finsveen, Rolf Løvdal, Egil Malme, Erling Lier og Kjetil Rolseth.

10 Fåberg kultursti

Fåberg kultursti ble i 2019 registrert i Enhetsregisteret i Brønnøyregistrene. Det er utarbeidet nye vedtekter, som vil bli presentert for årsmøte i Fåberg kultursti i februar. Likeså forslag til ny grunneieravtale basert på første inngåtte avtale av 21/11-1990. Grunneiere og andre har bygd en ny flott gapahuk kalt "Pyramiden". Gapahuken er satt opp på Søre Jørstad sin grunn, like inntil den forkorta delen av kulturstien fra Fåberg kirke. Kim Ruben Granum, Andreas Jørstad og Oddgeir Jørstad er med i styret og er ivrige støttespillere. I 2019 har 303 stk. skrevet seg inn i gjesteboka ved Søre Jørstad, derav mange utlendinger fra land som USA, Tyskland, Nederland, Danmark og Sverige. Det ble i august avholdt fellesdugnad for vedlikehold av kulturstien, som nå kan presenteres i bra stand.

11 Mesna kultursti

Norodd Bakkeberg og Øyvind Nyfløt har synfart kulturstien og notert ødelagte og manglende skilt. Vi prøver å spore hvor malene til skiltene kan være.

12 Krigsgravgrupper

Krigsgravtjenesten i Kulturdepartementet orienterte 13. november 2019 Forsvaret, kommunen og historielaget om planen for oppgradering av krigsgravplassen på Jørstadmoen. Tavler med navn på de 954 krigsfangene som døde 1942-45 og er gravlagt der, er med i planforslaget. Oppgraderinga er avhengig av statlig bevilgning.

13 Medlemmer

Ved utgangen av 2019 hadde Fåberg og Lillehammer historielag:

- æresmedlemmene Ole H. Rønningen og Jon Thorsrud
- 293 enkeltmedlemmer (306 ved utgangen av 2018)
- 128 familiemedlemskap (124)
- 13 nyinnmeldte i siste del av 2019 som ikke er krevd for 2019-kontingent (også i 2018 var det 13 slike),

til sammen 436 medlemmer/medlemskap (445).

Grethe Borgen

Mikael Finsveen

Anette Røsjørde

Reidar Bostad

Eystein Brandt

Aud Hulberg

Jostein Valved